

הבחירות השופט שמעוני וממלא מקומו עו"ד הברמן. במהלך הבחירות הפעילה חברת מיטב כ-3000 איש אשר טיפלו ב-150 קלפיות נייחות וכ-1,600 קלפיות ניידות על פני כל המדינה.

אין ספק שארגון וביצוע של תהליך בחירות, שהוא מעצם טיבו מורכב ביותר, כרוך בתקלות או שיבושים כאלה ואחרים אשר נגרמו ככל הנראה בשל מורכבות התהליך. עצם קיומם של שיבושים אינו מלמד בהכרח על יד מכוונת או רצון להשפיע על תוצאות הבחירות. לשם כך יש צורך בהוכחות נקודתיות וקונקרטיות לגבי כל אירוע והשלכתו על תוצאות הבחירות.

שמענו את עדויותיהם של מנהלי חברת מיטב מר יוסי דרוק ומר סאלי קדושי והתרשמנו מהם כי ככל שהיו שיבושים הרי שהם נבעו מנסיבות מקומיות ואקראיות ובשום אופן לא הייתה מצדם יד מכוונת או כוונת מכוון להשפיע על הליך הבחירות ותוצאותיו. עדויות אלה לא הופרכו.

55. לעניין הטענה בדבר איחור בפרסום המסלולים ונקודות היציאה של הקלפיות הניידות, אכן היה איחור בפרסום אך לא על פי הפרטים שטענה להם המערערת. מסלולי הקלפיות הניידות נקבעו בהתייעצות עם מנהלי הסניפים של הסתדרות המורים ונציגי הסיעות אשר העלו דרישות חוזרות ונשנות לשינוי המסלולים. גם המערערת, סיעת נחל, העלתה דרישות רבות כאלה ואחרות בעניין זה (עמודים 77-78 לעדותו של מר דרוק). כפי שהוסבר לנו, חברת מיטב העדיפה להיענות לבקשות בעניין המסלולים על פני השלמת המידע לגבי נקודות היציאה של המסלולים. הפרסום הסופי של המסלולים נעשה באתר הסתדרות המורים ערב הבחירות 15.5.2017 בשעה 23:55 והפרסום לגבי חלק מנקודות היציאה בוצע ביום הבחירות עצמו בשעה 04:00 לפנות בוקר ולא כפי שטענה המערערת. אכן היה מקום לתת פרסום לתוכנית הסופית של המסלולים, כולל זמני יציאת הקלפיות הניידות, במועד מוקדם יותר אך ככל שהתרשמנו האיחור נבע מרצון לרצות את בקשותיהם של הסניפים ונציגי הסיעות – ובהם המערערת – ולא מתוך כוונת זדון להשפיע על תוצאות הבחירות או לשבש את מהלכן. הוא הדין לגבי העובדה ש-22 קלפיות ניידות כלל לא יצאו לדרכן ומקצת הקלפיות הניידות לא הגיעו לכל המוסדות שבמסלול. ועדת הבחירות מודה שהיה בכך ליקוי אך טוענת בצדק כי ליקוי שכזה אינו יורד לשורש העניין בשל קיומן של קלפיות נייחות במרחק סביר

המאפשר להצביע שם. בכל מקרה אין בפנינו עדות על אף עובד הוראה שביקש להשתתף בבחירות והדבר נמנע ממנו בשל ליקוי זה.

בקשר לכך ניתן לציין שוב שבאזור כפרי המשולש בסניף חדרה כלל לא נפתחו הקלפיות הנייחות ביום הבחירות ובשל כך נערכו שם בחירות חוזרות על פי החלטת ועדת הבחירות שריפאו את הליקוי הנקודתי הזה. אשר לטענה בדבר מחסור בקלפיות נייחות, יאמר כי מספר הקלפיות הנייחות בבחירות לוועידה הלייג עמד על 150 קלפיות מספר הכפול ממספר הקלפיות הנייחות בבחירות מן העבר.

אשר לטענה בדבר הוראות שניתנו לרכזי הקלפיות שלא להתייצב לעבודה, הרי מדובר באותן קלפיות שלא נפתחו וליקוי זה, ככל שהיה, תוקן באמצעות הבחירות המשלימות. בכל מקרה יכלו בעלי זכות הבחירה להצביע בקלפיות אחרות גם אם אינן שייכות לאזור שלהם וזאת באמצעות מעטפות כפולות. גם בקשר לכך ניתן לומר שאין בפנינו כל עדות למקרה מסוים שבו נמנעה זכות הבחירה בשל ליקוי זה או אחר בהפעלת הקלפיות.

56. אשר לטענה בדבר הנחייה שלא לחתום על מעטפות בסניף חדרה ביום הבחירות המקורי, הרי בניגוד להוראות שניתנו מסתבר שדבר זה נעשה בטעות ובתום לב (סעיף 30 לתצהירו של מר דרוק). בכל מקרה אין כל אינדיקציה לשיבוש ההצבעה באותן קלפיות בשל כך.

אשר לטענה בדבר הוראה להעביר דיווח בוואטס-אפ של מספר הקלפי ומספר המעטפות, דבר זה נעשה מצרכים של שליטה וניהול של אנשי חברת מיטב (עדותו של מר קדושי בעמודים 53 – 54 לפרוטוקול). בכל מקרה עניין זה אינו בבחינת ליקוי או פגם.

57. לעניין שינוע השקים המכילים את פתקי ההצבעה מהקלפיות אל מרכז הספירה, הרי תכנית השינוע נקבעה על ידי חברת מיטב ואין כל אינדיקציה על פגם שנפל בקשר לכך. העובדים שהועסקו על ידי חברת מיטב ובכלל זה הנהגים שביצעו את שינוע השקים, גויסו על ידי החברה באמצעות מר בצלאל זיני עובד בכיר בחברה או על ידי אדם מוסמך אחר מטעמה. טענות המערערת לעניין החלפת שקים של פתקי הצבעה בתחנות דלק לא הוכחו (עמודים 8 - 10 לחקירתו של מר מוטי מורל ז"ל, שבה אישר כי לא ראה החלפת פתקים מקוריים בפתקים מזויפים בתחנת דלק).

שינוע קלפיות ניידות ונייחות בנפרד נעשה על פי החלטה של יושב ראש ועדת הבחירות משיקולים של תפעול המערכת ואין בדבר משום פגם.

58. השימוש במעטפות כפולות נעשה על מנת לאפשר גמישות בהצבעה באופן שבעל זכות בחירה יוכל להצביע גם בקלפי שאינה שייכת לאזור אליו הוא שייך. במקרה כזה הדבר נעשה במעטפה כפולה על מנת לוודא בעת ספירת הקולות שאין בכך משום שימוש לרעה המאפשר הצבעה כפולה. טעם נוסף לדבר הוא שספר הבוחרים היה לא מדויק באופן שהיה קיים חשש שבעל זכות בחירה ששמו אינו מופיע בספר הבוחרים לא יוכל לממש את זכות ההצבעה שלו. גם משום כך התאפשרה הצבעה במעטפה כפולה על מנת לבדוק בשלב הספירה את זכותו של המצביע (ראו ציטוט מפרוטוקול ישיבת ועדת הבחירות מיום 11.5.2017 בסעיף 83 לסיכומי ועדת הבחירות). אכן, כפי שגם מודה ועדת הבחירות, היו שגיאות בשימוש במעטפות כפולות אך הן היו בודדות. בקשר לכך טוענת המערערת כי ניתנו הוראות שגויות לגבי השימוש במעטפות כפולות והדבר השפיע על תוצאות הבחירות במקומות מסוימים (סעיף 12 לסיכומי המערערת). טענות אלה לא הוכחו.

לעניין המעטפות הכפולות בקלפי הניחת בסמינר הקיבוצים, הובאה עדות כי הייתה הוראה להפסיק את השימוש במעטפות כפולות (סעיף 12ג' בסיכומי המערערת). מנגד, בירור שערכה חברת מיטב העלה שלא הייתה הוראה להפסיק את השימוש במעטפות כפולות באותה קלפי (סעיף 50 לתצהירו של מר דרוק). לא למותר לציין כי העדות שלפיה ניתנה הוראה כזאת ניתנה על ידי גב' בית הלחמי אשר התברר כי נכחה בקלפי רק בחלק קטן מיום ההצבעה ואין הערה בפרוטוקול הקלפי בדבר אותה הנחייה. בנסיבות אלה יש לקבוע כי לא הוכח ברמה הנדרשת קיומו של ליקוי באותה קלפי אשר יש בו כדי להשפיע על תוצאות הבחירות.

בכל מקרה אין עדות לכך שמורים עשו שימוש פסול במעטפות כפולות והצביעו פעמיים. אדרבה, קיימת עדות שבבדיקת המעטפות הכפולות לא נמצאה אף מעטפה של עובד הוראה שהצביע גם בקלפי וגם במעטפה כפולה (ראו חקירתו של מר דרוק בעמוד 79).

59. לצורך עבודת מזכירות הקלפי צוידו המזכירים באפליקציה ממוחשבת של ספר הבוחרים. מסתבר שהיו תקלות בתפעול האפליקציה, אלא שתקלות אלה היו נקודתיות ותוקנו לאחר זמן קצר. בכל מקרה היה גיבוי לאפליקציה באמצעות קלפיון ידני אשר מזכירי הקלפיות הונחו להשתמש בו במקרה שהאפליקציה לא מתפקדת. לא דווח על כל מקרה של שיבוש מהלך ההצבעה כתוצאה מפגם באפליקציה ומן הסתם לא הייתה לכך השפעה על תוצאות הבחירות.

בנוגע לעניין זה מבקשת המערערת להסתמך על "סקר משקיפים" שערכה הגב' גלי מור, פעילה בסיעת נחל (סעיף 13ב' לסיכומי המערערת). "סקר" זה נערך בקרב משקיפי סיעת נחל בלבד, הוא לא היה מייצג ולא נערך על ידי גורם אובייקטיבי ובצורה מקצועית באופן שניתן לבסס עליו תשתית ראייתית וראו לעניין זה גם הציטוטים בהערת השוליים בעמוד 80 לסיכומי ועדת הבחירות המדברים בעד עצמם.

פרוטוקולים חסרים

60. כחלק מתהליך ההצבעה נערך פרוטוקול הקלפי המתעד בין השאר את מספר המצביעים, פרטים נוספים וכולל תיעוד של אירועים חריגים. לאחר סיום ההצבעה מועברות מעטפות כל קלפי לשק שינוע המובל למרכז הספירה הארצית ושם נערכת בדיקה של כל שק ובכלל זה השוואה של מספר המעטפות של כל קלפי למספר הרשום בפרוטוקול.

אין ספק שפרוטוקול הקלפי הוא אמצעי – ניתן לומר אף אמצעי חשוב – לבקרה על טוהר הבחירות. יחד עם זאת פרוטוקול הקלפי אינו חזות הכל ובמקרה של העדר פרוטוקול אין לגזור מכך את פסילת הקלפי אלא יש לבדוק האם העדר הפרוטוקול יכול היה להשפיע על תוצאות הבחירות (ראו: בר"ס 3235/09 עמא"ש נגד מנהל הבחירות במועצה המקומית ג'יסר אל זרקא (1.3.2011)). כפי שנפסק שם: "השאלה הצריכה הכרעה במקרה הנתון היא איפא האם קיים חשש שהליקוי של אי רישום חיפה פה על פגם אחר בהליך שהוא כזה האוצר כח להשפיע על תוצאות הבחירות", ובהמשך: "בהעדר חשש כזה – לא תבוטלנה תוצאות הבחירות מחמת אי הרישום שהרי אז פגם זה איננו יכול להיחשב כיורד לשורשו של עניין".

מכאן שיש לעשות הבחנה בין הפרוטוקול ככלי בקרה לבין תוצאות הקלפי עצמן. מכאן שהעדר פרוטוקול לא יביא לפסילת ההצבעה בקלפי, אלא אם

קיימת ראייה אחרת ונפרדת המחזקת את החשש לפגיעה בטוהר הבחירות. יש לזכור שהבחירה הנעשית על ידי בעל זכות הבחירה היא הערך העליון, יש לתת לה תוקף והיא אינה שקולה כנגד פגם חיצוני שאינו מצביע בהכרח ובבירור על פגיעה בטוהר הבחירות. יש לעשות כל מאמץ כדי לתת תוקף להצבעה בבחירות ולא למהר לפסול קלפיות או פתקי הצבעה בשל העדר פרוטוקול או בשל פרוטוקול ריק או פרוטוקול שלא מולאו בו כל הפרטים כנדרש.

61. בבחירות לוועידה הל"ג הגיעו לאתר הספירה המרכזי כל הפרוטוקולים של הקלפיות למעט ארבעה או חמישה פרוטוקולים שלא הגיעו מסיבה שלא הובררה. כל הפרוטוקולים שהגיעו לאתר הספירה נבדקו אל מול תכולת שקי הקלפיות ונערכה השוואה בין מספר המעטפות בשקי השינוע לבין מספר המעטפות על פי הפרוטוקול. מסתבר שלאחר מכן אבדו פרוטוקולים ספורים אף זו מסיבה שלא התבררה (סעיף 214 לתצהירו של מר דרוק). בעניין זה נתגלעה מחלוקת בין הצדדים באשר למספר הפרוטוקולים החסרים. המערערת טוענת לחסרונם של 58 פרוטוקולים ואילו בדיקה חוזרת שערכה ועדת הבחירות מעלה שחסרים בסך הכל 18 פרוטוקולים. נתון זה משתקף היטב בנספח א' לסיכומי ועדת הבחירות ואנו מעדיפים נתון זה המבוסס על בדיקה חוזרת ונשנית שנעשתה על ידי ועדת הבחירות שהיא גוף אובייקטיבי על פני נתוני המערערת כפי שפורטו בעמוד 32 לסיכומיה (וראו בעניין זה את האמור בסעיפים 95 ו-96 לסיכומי ועדת הבחירות המקובלים עלינו).

המערערת טוענת לליקויים נוספים בקשר לפרוטוקולים שלא תועד בהם מספר המעטפות הכולל, פרוטוקולים שבהם לא תועד מספר המצביעים בתחנות ההצבעה, או על חוסר התאמה בין מספר המצביעים למספר המעטפות בפרוטוקולים. לא ניתן להתייחס לטענות אלה בהעדר פירוט מתאים המונע אפשרות של בדיקה מסודרת של הטענה ויש לקבוע כי טיעון זה לא הוכח. בכל מקרה וכאמור לעיל, פגם ברישום כשלעצמו אינו מעיד על פגם בתוצאות ההצבעה.

62. המערערת טוענת עוד כי בניגוד להתחייבות ועדת הבחירות, לא נשמר כל חומר הבחירות (סעיף 15 בעמוד 33 לסיכומי המערערת). בתשובה, מודה ועדת הבחירות כי לא הייתה שמירה מושלמת על חומרי הבחירות בשל תקלות או אי הבנות עם הנוגעים בדבר אך כל יתר חומרי הבחירות ובהן רוב מוחלט של

הפרוטוקולים נשמרו וכן אותר גיבוי של נתוני ההצבעה באפליקציה. אין בפנינו פרוט מדיק של חומרים שלא נשמרו ואין בפנינו כל עדות התומכת בטענה שהדבר נעשה בכוונת מכוון. בכל מקרה, גם אם לא נשמרו מקצת חומרי הבחירות בניגוד להתחייבות ועדת הבחירות, אין בכך בלבד כדי לקבוע שלא הייתה בקרה מספקת על תהליך הבחירות או לפסול קלפיות או להתערב בתוצאות ההצבעה בבחירות.

63. אשר לטענת המערערת בדבר נהיגה חמקנית מכוונת של נהגים מטעם חברת מיטב אשר הובילו שקי הצבעה מנקודות ההצבעה אל מרכז הספירה – טענות אלה התבססו רובם ככולן על תחושות סובייקטיביות של משקיפים אשר "איבדו" או חשו כמי ש"איבדו" – את אותם נהגים. בכל מקרה אין בפנינו עדות ממוקדת היכולה לשרטט דפוס פעולה מכוון בעניין זה ובהחלט אפשר שהדבר נעוץ בעומסי תנועה גרידא. עדויות שנשמעו בעניין זה אינן יכולות בשום אופן לבסס חשד בדבר זיופים או ניסיונות פסולים להטות את נתוני ההצבעה.

תחושותיהם של העדים נסתרו בבירור בעדותו של מר קדושי אשר העיד שלא הוא היה זה שגייס את הנהגים אלא מנהלי הסניפים שלו ולא הוא היה מעורב בכל תפעול מערך ההסעות (עמוד 56 לחקירתו). עדותו זו לא נסתרה. גם הטענות כלפי מר קדושי בעניין הפעלת קבוצת הוואטס-אפ הוסברו בצורך לתפעל ביום הבחירות מערכת של 3,000 עובדים ולא מתוך איזה שהיא כוונה להתערב בתוצאות הבחירות או להשפיע עליהן. דברים דומים העיד גם מר דרוק בעמודים 97-98 לחקירתו.

החתמה על תצהירים במקום פרוטוקולים

64. כפי שכבר צוין, מקצת מן פרוטוקולים אבדו לאחר שהגיעו למרכז הספירה. הסיבה לכך לא ברורה והאחריות לכך רובצת מן הסתם על כתפי חברת מיטב שהייתה אחראית על הפעלת הליך הבחירות. בקשר לכך מצאה חברת מיטב לנכון למלא את החסר בדרך של החתמת מזכירי קלפי על תצהיר המשלים את הפרטים האמורים להיות בפרוטוקול ובמיוחד את מספר המעטפות שבכל קלפי. החלטה זו של חברת מיטב נעשתה על דעתה בלבד ובלא שקיבלה אישור לכך מוועדת הבחירות (עמוד 58 בחקירתו של מר קדושי).

עצם הרעיון להחתים את מזכיר הקלפי על תצהיר במקום פרוטוקול שאבד הוא לא בלתי אפשרי ובתנאי שהנתונים והמידע המופיעים בו מבוססים על נתונים

ממשיים כלשהם, למשל – זיכרון ברור של המצהיר בדבר המידע או רישום חיצוני שערך לעצמו בזמן אמת וכיוצאים באלה מקרים. ברור הוא שנתונים סתמיים שאינם מבוססים על מידע של ממש הינם חסרי ערך ואינם יכולים להוות תחליף לפרוטוקול שאבד. עורך דין ברור כהן אשר החתים את המצהירים העיד – ועדותו מקובלת עלינו – כי לא התערב בתוכן התצהירים אלא רק טרח להזהיר את המצהירים ולהחתים אותם כנדרש.

65. לפנינו העידו שלושה מבין אלה שחתמו על תצהירים. מר דוד סינוואני היה מנהל סניף מטעם חברת מיטב בקריית שמונה והיה אחראי על ריכוז מעטפות השינוע בנקודת האיסוף של אותו סניף. הוא לא זכר אם הנתונים שהופיעו בתצהירו התבססו על מה שהוא עצמו אמר, אבל העיד על כך שכאשר קיבל את כל הקלפיות הוא בדק ומצא שמספר מעטפות ההצבעה תאם את מספר המעטפות כפי שהופיע בפרוטוקולים למעט קלפי אחת שבה הייתה אי התאמה של מעטפה אחת. חריגה זו צוינה על ידו בתצהיר אשר החליף את הפרוטוקול (עמ' 26 עד 29 לחקירתו). תצהירו של מר סינוואני לא הוכן מראש ובכל מקרה תוצאות הקלפיות שהיו בטיפולו היו תקינות.

העד מר רן בר מעוז, היה מזכיר קלפי בקריית שמונה וציין בתצהיר העדות שהגיש כי למרות שלא היה בטוח לגבי מספר המעטפות, הוא הונחה לרשום מספר משוער. עם זאת הוא הצהיר גם כי "הורו לנו מה לרשום" והרי יש סתירה בין השניים. עו"ד כהן העיד בפנינו כי מספר המעטפות שצוין בתצהיר של מר בר מעוז במקום הפרוטוקול מקורו במצהיר עצמו וכי התאפשר לבר מעוז לרשום בתצהיר כי מדובר בהערכה וכי אין הוא זוכר במדויק את מספר המעטפות. ברור הוא שמר בר מעוז לא התבקש או לא הונחה להצהיר על נתון סתמי שאינו מבוסס. ועוד ברור שהנתון המופיע בתצהירו בדבר מספר המעטפות אינו מדויק. במצב דברים זה אין לראות בתצהירו של מר בר מעוז זיוף או ניסיון לזייף את הבחירות אלא שהנתון המופיע בתצהירו אינו מהימן ולכל היותר ניתן לומר שהתצהיר שנועד לבוא במקום פרוטוקול לא מילא את ייעודו.

העדה השלישית היא גב' עדיאל דודי אשר הייתה מנהלת סניף אשקלון וחתמה על תצהירים במקום פרוטוקולים. לפי עדותה נתוני ההצבעה על התצהיר עליו חתמה הוכנו מראש. עדות זו נסתרה על ידי עדותו של עו"ד כהן אשר העיד כי נתוני התצהיר נמסרו על ידי המצהירים עצמם ואלה הסתמכו על רישומים מיום הבחירות או על זיכרונם. עוד העיד מר כהן כי השאיר בטיטת התצהיר

מקום להערות מעבר למה שהופיע בגוף התצהיר המודפס ומי שלא זכר את הנתון הרלוונטי לא חתם על תצהיר. עדותו של עו"ד כהן התייחסה במפורש גם להחתמה על תצהירים בסניף אשקלון. עדותה של המצהירה הגב' דודי עומדת בסתירה לעדותו של עו"ד כהן ומעלה ספק בדבר מהימנות האמור בתצהיר במקום פרוטוקול עליו חתמה. לכאורה יש בכך כדי להעיד על פגם או אי תקינות הליך ההחתמה על תצהיר במקום פרוטוקול בסניף אשקלון. יחד עם זאת וכפי שהוסבר לעיל, פרוטוקול הקלפי וכמוהו התצהיר שאמור היה לבוא במקומו, הם אמצעי בקרה לגבי תקינות ההצבעה בקלפי. תצהיר במקום פרוטוקול שנמצא בלתי אמין או בלתי מדויק כמוהו כפרוטוקול שאינו קיים. במצב זה ובהעדר ראייה נוספת ומיוחדת לגבי ההצבעה באותו קלפי לא ניתן לקבוע שנפל פגם מהותי היורד לשורש העניין שיש בו כדי להשפיע על תוצאות הבחירות.

66. אשר לטענת המערערת על רצף של הצבעה אחידה בקלפיות מסוימות, סביר בעינינו, כפי שגם העיד מר דרוק, שבמקומות מסוימים אנשים מצביעים בדפוס הצבעה אחיד לסיעה זו או אחרת ואין בכך כשלעצמו להצביע על אי תקינות או זיופים במהלך הבחירות.

כשלים ושיבושים של ועדת הבחירות במהלך הספירה

67. המערערת טוענת כי חלו כשלים ושיבושים בתפקודה של ועדת הבחירות במהלך הבחירות, המצביעים לטענתה על זיופים. בעניין זה המערערת מסתמכת על סרטון (מספר 23 ועל קלטת שמע אף היא מספר 23) המשקפים חילופי דברים כאלה ואחרים. על פני הדברים ראיות אלה אינן יכולות לבוא במקום עדות מפורשת של בעל הדבר ואין בהם ראיות ממוקדות למעשים פסולים על ידי ועדת הבחירות או מי מטעמה.

68. המערערת מוסיפה וטוענת כי סך המעטפות המתועדות בפרוטוקולי הקלפיות בנצרת עומד על 3,542 וכי השוואת מספר זה עם מספר המעטפות המתועד בטופס ספירת המעטפות או באפליקציה מעלה פער של 906 מעטפות (ראו סעיף ד' בעמוד 41 לסיכומי המערערת). לטענת המערערת בדיקות אלו, שלא נעשו, היו צריכות להוביל לפסילת קלפיות. בפועל, דומה שהשוואה שאותה המערערת מבקשת לעשות אינה עם טופס ספירת המעטפות או עם האפליקציה אלא עם המספר הכולל של המצביעים בהתאם לתוצאות הבחירות לסניף נצרת

העומד על 4,448 קולות. דא עקא, לא ברור כיצד הגיעה המערערת לנתון של 3,542 מעטפות. עיון בפרוטוקולים מעלה כי בחלק מהפרוטוקולים לא נרשם מספר המעטפות. לפיכך, השוואה בין הרשום בפרוטוקולים לבין תוצאות הבחירות כשלעצמה איננה מספקת תמונה שלמה של מספר המצביעים ולפיכך גם אם נוצר פער כתוצאה מהשוואה שכזו, לא ניתן לבסס עליו טענות לאי סדרים בבחירות. מסקנה זו מתחזקת בשים לב לכך שכפי שהמערערת ציינה בעצמה, בנוסף לפרוטוקולים ניתן היה למצוא תיעוד נוסף של מספר המצביעים בטפסי ההצבעה. במצב עניינים זה ניתן היה להשוות את מספר המעטפות ברשום בטפסי ההצבעה למספר המעטפות שנמצאו בפועל בתיבת הקלפי. השוואה שכזו לא נעשתה ומשכך הטענה לפער במספר המעטפות לא הוכחה. לבסוף, מקובלת עלינו טענת המשיבה 2 כי מכל מקום תוצאות הבחירות שעל פיהן נספרו בנצרת 4,448 קולות בסך הכל, כוללות בתוכן גם קולות של מצביעים מסניף נצרת שהצביעו בסניף אחר במעטפה כפולה. הצבעות אלו אינן מתועדות, מטבע הדברים, בפרוטוקולים של סניף נצרת. לפיכך, בהיעדר נתונים על כמות המצביעים מסניף נצרת שהצביעו בסניף אחר, לא ניתן ללמוד דבר מן ההשוואה בין המעטפות שתועדו בפרוטוקולים לבין כמות המעטפות על-פי תוצאות הבחירות.

"משוא פנים"

69. המערערת טוענת כי "לאורך כל מהלך הבחירות ובמהלך הדיונים בעתירה, נהגה וועדת הבחירות והסתדרות המורים במשוא פנים לטובת מנגנון הסתדרות המורים המנוהל על ידי סיעות אמ"י, ד' ומ"ה תוך פגיעה בסיעות האופוזיציה" (סעיף א' בעמוד 42 לסיכומי המערערת).

טענות אלה של המערערת משוללות כל בסיס עובדתי ומבוססות לכל היותר על תחושה סובייקטיבית של מי מאנשי הסיעה המערערת. כפי שצוין כבר, ועדת הבחירות הונהגה על ידי השופט בדימוס יעקב שמעוני ועל ידי ממלא מקומו עורך דין איתן הברמן, שניהם אנשי מקצוע אובייקטיביים וישרי דרך. טענות חמורות מאין אלה שמעלה המערערת כלפי אנשי מקצוע שמילאו תפקידים במקצועיות ובאובייקטיביות מן הראוי שיבואו אך ורק במקרה שיש להם בסיס עובדתי וראייתי מוצק מה שאין המצב בענייננו. טענות אלה טוב היה להם אילו לא נטענו.

סרטון שריפת הקלפיות

70. הוצג בפנינו סרטון המתעד אירוע של שריפת קלפיות ופתקי הצבעה בשטח פתוח. טוענת המערערת כי הסרטון צולם ביום הבחירות בכפר אום בטיין לאחר סיום ספירת הקלפיות הניידות.

יאמר מיד: לא הוכח כי הסרטון האמור קשור למערכת הבחירות של הסתדרות המורים או כי צולם בכפר אום בטיין. בקשר לכך המערערת טוענת כי הסרטון המקורי הועלה לאינטרנט על ידי מורה מהמגזר הערבי עם סרטונים מקוריים אחרים כפי שצולמו ביום הבחירות במגזר הערבי (סעיף ח' בעמוד 47 לסיכומי המערערת). אלא שאותו מורה לא זוהה ולא הובא לעדות. בנוסף לא הוגש כל דיווח בזמן אמת על אירוע של שריפת קלפיות בבחירות של הסתדרות המורים (עדותו של מר יוסי דרוק בעמודים 28-29).

אך עיקר הוא שהסרטון שהוצג בפנינו הועבר לבדיקה של המכון הפורנזי והתקבל דו"ח מקצועי השולל את טענת המערערת כי הסרטון קשור לבחירות להסתדרות המורים. בקשר לכך העידו בפנינו שני מומחים לצילום פורנזי: האחד מר אורן זיו מטעם המערערת והשני מר אלכס רנב מטעם המכון הפורנזי. מר רנב העיד בפנינו כי ערך בדיקה בטכנולוגיה המאפשרת הגדלת פרטים מתוך הסרטון ובה נראים בבירור פתקי הצבעה מעופפים באוויר ועל אחד מהם נראה כיתוב של האותיות "אמת". אין חולק כי בבחירות להסתדרות המורים לא נעשה שימוש בפתקי הצבעה הנושאים את האותיות "אמת". מר רנב העיד בפנינו ועדותו הייתה מקצועית ומשכנעת. הוא גם הסביר שהוא פעל בשיטת הגדלה מיוחדת הנקראת רפרודוקציה המאפשרת הגדלה של פרטים לזיהוי מדויק יותר (חקירתו מיום 5.11.18 עמוד 21). לעומתו המומחה מטעם המערערת הודה כי אינו מכיר את הטכנולוגיה הזאת. עדותו של מר רנב הייתה מקצועית, מפורטת ומשכנעת ואנו מעדיפים אותה על פני עדותו של מר זיו. על יסוד עדותו של מר רנב אנו מקבלים את חוות הדעת של המכון הפורנזי הקובעת כי סרטון שריפת הקלפיות אינו קשור לבחירות להסתדרות המורים. לא הוכח ואף נסתרה טענת המערערת כי הפתק המופיע בסרטון הושלל (ראו עדותו של מר רנב לעניין זה כפי שמצוטט בעמוד 46 לוועדת הבחירות).

בעמוד 46 לסיכומיה, מייחסת סיעת נחל לעד מר רנב מצב רפואי מסוים. דברים אלה אינם מבוססים על כל ראיה או תיעוד רפואי שלא לומר שאין הם רלוונטיים לעדותו. דברים אלה הם פוגעניים, חסרי אחריות וחסרי רגישות.

יש איפה לדחות מכל וכל את טענות המערערת לשיבוש מהלך הבחירות ולמעורבות הסתדרות המורים בעניין אירוע של שריפת קלפיות.

אובדן מעטפות בקריית גת

71. ועדת הבחירות, ביוזמתה ובהגינותה, מודה בסיכומיה כי בבחירות בסניף קריית גת אבדו 201 מעטפות הצבעה אשר לא נפתחו בפועל זאת בשל סיבה לא ידועה (עמוד 46-48 לסיכומי וועדת בחירות). ועדת הבחירות מציינת כי מעטפות ההצבעה לא הועלמו לפני הספירה בשל זיוף או מעשה מכוון אחר ולדבריה סביר יותר שהמעטפות אבדו בשל טעות אנוש, שיבוש או רשלנות. אין צורך לומר שלא היה ידוע מה תוכן המעטפות ואילו קולות הלכו לאיבוד. עוד מסבירה ועדת הבחירות בסיכומיה כי אובדן המעטפות בסניף קריית גת השפיע אך ורק על תוצאות הבחירות לוועד הסניף ולא השפיע על תוצאות הבחירות לוועידה הארצית של הסתדרות המורים. הסבר זה של השפעת אובדן המעטפות על תוצאות הבחירות מפורט בסעיפים 146 עד 147 לסיכומי ועדת הבחירות ואיננו מוצאים צורך לפרט זאת שוב.

ועדת הבחירות מודה כי לעניין הבחירות לסניף קריית גת, ספירה של 201 קולות שאבדו הייתה יכולה להשפיע על תוצאות אותן בחירות. מכאן טוענת ועדת הבחירות כי "ייתכן שראוי היה לערוך בחירות חדשות אך ורק לוועד הסניף אלא שממילא יתקיימו בחירות לוועד הסניף ביום הבחירות ההולך וקרוב [הכוונה לבחירות לוועידה הל"ד שהתקיימו ביום 1.6.2021] ולכן הסעד האמור, אף אם היה מוצדק, הפך לתאורטי".

עמדה זו של ועדת הבחירות יש לקבל ועל פיה אנו מצהירים כי היה מקום לערוך בחירות חדשות לוועד הסניף בקריית גת. אולם נוכח העובדה שביום 1.6.2021 התקיימו בחירות לוועידה הל"ד ולסניפים של הסתדרות המורים, עניין זה הפך תאורטי גרידא ולכן, פרט להצהרה האמורה, אין אנו נותנים כל סעד אופרטיבי בעניין זה.

טענות נגד הסתדרות המורים

72. טענה מרכזית בפי המערערת, העוברת כחוט השני בטענותיה, היא כי הסתדרות המורים התערבה באופן פסול בהליך הבחירות ובתוצאות הבחירות לוועידה הל"ג. טענות אלה של המערערת לא הוכחו ובמיוחד לא הוכחה הטענה של

השפעת הסתדרות המורים על תוצאות הבחירות. לעניין זה יש מקום לחזור ולציין כי הסתדרות המורים הרחיקה עצמה בצורה מכוונת מניהול ענייני הבחירות בכך שמינתה את השופט בדימוס יעקב שמעוני לעמוד בראש וועדת הבחירות ואת עו"ד איתן הברמן כממלא מקומו. מינויים אלה נעשו על ידי מרכז הסתדרות המורים ביום 9.2.2017 המוסמך לפי החוקה למנות את ועדת הבחירות והוא מורכב מכל הסיעות המרכיבות את הוועידה ובהם סיעת נחל. נציגי סיעת נחל השתתפו בישיבת המרכז האמורה ולא התנגדו למינוי אלא נמנעו.

באותו אופן ועל פי אותה גישת מדיניות, החליטה הסתדרות המורים כי ביצוע הבחירות יעשה על ידי חברה חיצונית, זאת בניגוד למציאות שהייתה קיימת בעבר לפיה מנגנון הבחירות נוהל על ידי גורמי פנים בהסתדרות. לא למותר לציין כי עצם ההחלטה לבצע את הבחירות באמצעות חברה חיצונית התקבלה בהסכמה עם המערערת במסגרת דיון בבית דין זה מיום 14.2.2017, כפי שמצוטט בסעיף 35 לסיכומי הסתדרות המורים. ההחלטה למנות את חברת מיטב, החברה המבצעת של הבחירות, התקבלה על ידי ועדת הבחירות מבין שתי הצעות שהיו בפניה. בעניין זה העידה גב' בן דוד כי לא הייתה לה כל נגיעה לבחירה זו ועדותה לא הופרכה (פרוטוקול מיום 14.3.2019). מהלכים אלה משקפים כוונה של גורמי הנהגת הסתדרות המורים להרחיק את עצמם מנושאי הבחירות ואינם מתיישבים עם טענה על התערבות בהליך הבחירות ותוצאותיו. בעניין זה גם העידה גב' יפה בן דוד כי לא הייתה מעורבות, לא מצד הסתדרות המורים ולא מצידה (פרוטוקול מיום 14.3.2019) ועדותה לא הופרכה.

טענות בעניין החלטת הרשות להגנת הפרטיות

73. סיעת נחל מסתמכת על מסמכי רשות האכיפה במשרד המשפטים (נספחים 1 ו-2 לסיכומיה) וטוענת כי סיעת אמ"י בהסתדרות המורים פעלה לאורך כל הדרך במשוא פנים, תוך ניצול משאבי הסתדרות המורים בניגוד לחוק, לקידום המועמדת יפה בן דוד ולהכפשת מועמדות נחל, כמו גילה קליין ותמי רוטמן ז"ל.

כרקע לנושא זה יש לציין כי הסתדרות המורים מחזיקה מאגר מידע לפי **חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א – 1981**, הכולל מידע על חברי הסתדרות המורים ואשר על פי מטרותיו משמש לבדיקת חברות, זכאות לטיפול, להסדרת תשלום דמי חבר, משלוח דפי מידע ועוד (להלן: "**מאגר המידע**"). בקשר למאגר מידע

זה התגלעה מחלוקת משפטית בין הסתדרות המורים לבין סיעת נחל בדבר זכאותה של סיעת נחל לאפשר לה גישה למאגר. בקשר לכך התנהל, עוד בשנת 2014, דיון בבית דין זה בפני הרכב בראשות הנשיאה דאז השופטת בדימוס שרה פריש, אשר קיבל את תביעת סיעת נחל והורה להעביר את המידע המבוקש מתוך מאגר המידע לידיה (פסק דין מיום 28.1.2015). בקשר לכך הגישה הסתדרות המורים ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב, ולאחר שהערעור נדחה היא הגישה בקשה לרשות ערעור לבית המשפט העליון. לאחר דיון החליט בית המשפט העליון ביום 21.7.2016 (רע"א 3351/16 מפי השופט יצחק עמית) לאשר את החלטת בית דין זה ולהורות על העברת המידע המבוקש מתוך מאגר המידע של הסתדרות המורים לידי סיעת נחל. אין חולק כי בעקבות החלטת בית המשפט העליון הועבר מאגר המידע לרשותה של סיעת נחל והדבר אף משתקף בסעיף 9.1 להחלטת רשות האכיפה (נספח 2 לסיכומי המעוררת).

74. בתחילת שנת 2017, בסמוך לפרסום ספר הבחורים לקראת בחירות לוועידה הל"ג, עשתה הסתדרות המורים – וליתר דיוק סיעת אמ"י – שימוש במאגר המידע לצורך הפצת הודעות SMS לחברי הסתדרות המורים. בקשר לכך הוגשו תלונות ממורים על הודעות "משמיצות ובלתי מזהות" שנשלחו אליהם תוך קישור לעמוד פייסבוק בשם: "חדר מורים – חדר מצב". בקשר לתלונות אלה נערך בשנת 2017, לאחר הבחירות לוועידה הל"ג, הליך של פיקוח על ידי מחלקת האכיפה של הרשות להגנת הפרטיות במשרד המשפטים. במסגרת הליך זה הוציאה מחלקת האכיפה שני מסמכים:

האחד – מסמך הפרה לכאורה מיום 17.1.18 (נספח 1 לסיכומי המעוררת) אשר שימש מצע להליך של שימוע להסתדרות המורים; והשני – מסמך קביעת הפרה של חוק הגנת הפרטיות מיום 28.6.2018 (נספח 2 לסיכומי המעוררת) ובו שלוש קביעות על הפרות החוק. קביעה אחת היא שנעשה שימוש במאגר המידע בניגוד למטרה ביחס ל"הודעות המפירות" כהגדרתן במסמך. השנייה היא קביעה שההודעות המפירות שנשלחו לחברי הסתדרות המורים בדרך של "דיוור ישיר" נעשו שלא בהתאם לכללים המחייבים הנוגעים לעניין. השלישית – שנתגלו ליקויי אבטחת מידע בהסתדרות המורים. לאור הפרות אלה הטילה רשות האכיפה על הסתדרות המורים קנס מנהלי בסך של 25,000 ₪.

על רקע זה טוענת סיעת נחל כאמור לעיל כי סיעת אמ"י פעלה לאורך כל הדרך במשוא פנים, בניגוד לחוק לקידומה של גב' יפה בן דוד ולהכפשת המועמדות מטעם סיעת נחל.

75. אין חולק על כך שהסתדרות המורים עשתה שימוש במאגר המידע בניגוד לחוק כפי שעולה ממסמך ההפרה של הרשות להגנת הפרטיות מיום 28.6.2018 ועל כך היא נתנה את הדין. אולם עצם הפרת החוק על ידי הסתדרות המורים אינה מעידה בהכרח על השפעת הדבר על הליך הבחירות. גם אם נניח, מבלי לפסוק, כי ההודעות המפירות נשלחו במסגרת של מסע בחירות, הרי אין בכך כדי ללמד בהכרח אם הייתה לכך השפעה על תוצאות הבחירות ואם הייתה השפעה כזו מה מידתה. כפי שהוסבר בחלק המשפטי של פסק דינו אין זה מספיק להצביע על ליקוי אף לא על ליקוי מהותי אלא יש צורך להוכיח את השפעת הליקוי על תוצאות הבחירות. לא זו בלבד שהליקוי שבו מדובר כאן מתייחס לענייני מסע הבחירות ולא לבחירות עצמן, אלא שאין בפנינו כל ראיה או ראשית ראיה שהליקוי האמור השפיע או יכול היה להשפיע על תוצאות הבחירות.

הגבלת תקרת התרומה

76. טוענת המערערת כי נציגי הסתדרות המורים פעלו בוועדת הבחירות להגביל את יכולתה של סיעת נחל להתמודד באופן שוויוני בכך שביקשו להגביל את גובה התקרה של תרומה למורה יחיד (סעיף 14 בעמוד 15 לסיכומי המערערת). טענות אלה לא הוכחו. קביעת תקרת התרומה של מורה לסיעה המתמודדת בבחירות נקבע על ידי ועדת הבחירות, כפי שעולה מפרוטוקול ועדת הבחירות כמצוטט בסעיף 46 לסיכומי הסתדרות המורים. לא זו בלבד שלא הייתה התערבות של הסתדרות המורים, אלא שלא הוכחו שיקולים פסולים לעניין קביעת גובה התרומה. לעניין גיוס כספים לצורך ניהול מערכת הבחירות התנהלו מספר דיונים בבית דין זה, בית הדין אמר את דברו ואיננו מוצאים לנכון לחזור אל עניין זה כאן.

77. המערערת מעלה טענה בדבר שימוש בכספי עמותת המורים והסתדרות המורים לצורך פרסומה של גב' בן דוד בשנת הבחירות. טענה זו לא הוכחה ולמעשה הופרכה בעדותו של מר שלמה ישי מיום 5.11.2020. מוסיפה המערערת וטוענת כי סיעת אמ"י הטעתה את ועדת הבחירות וחברת מיטב,

השתמשה במנגנוני האגודה העות'מאנית שלה על מנת להעביר החלטות המכשילות את הליך הבחירות התקין, את טוהר הבחירות, את ערך השוויון ואף פגעה באופן ישיר בסיעת נחל (עמוד 11 לסיכומי המערערת). על טענה זו השיבה הסתדרות המורים בסעיפים 73 ואילך לסיכומיה ותשובתה המפורטת מסתברת ומקובלת עלינו. מכאן שטענה זו לא הוכחה ובמיוחד לא הוכח הקשר של הטענה לתוצאות הבחירות.

78. טוענת המערערת כי הנהלת הסתדרות המורים הייתה מעורבת בשיבושים במגזר הערבי (עמודים 20-25 לסיכומי המערערת). התייחסנו בדברינו לעיל לשיבושים שהיו במגזר הערבי ולא נוסף על הנאמר. על טענה זו השיבה הסתדרות המורים בסעיף 80 ואילך לסיכומיה ודברים שנאמרו שם, לרבות הציטוטים מחקירת העדים, מסתברים ומקובלים עלינו. לפיכך, טענה זו של המערערת בדבר מעורבותה של הסתדרות המורים בבחירות במגזר הערבי לא הוכחה ובמיוחד לא הוכח השפעתה על תוצאות הבחירות.

ערעורו של מר דניאל צבר

79. מר דניאל צבר הינו חבר הסתדרות המורים והוא הגיש ערעור משל עצמו לפסילת הבחירות לוועידה הלי"ג של הסתדרות המורים. בתחילת הדרך השתתף מר צבר בדיוני בית הדין אך בשלב מוקדם יחסית הוא חדל מלהופיע לדיונים מבלי להודיע על כך דבר ומבלי לבקש על כך רשות. הרושם שנוצר היה שמר צבר זנח את ערעורו ואין הוא מעוניין בו עוד. יותר מכך, מר צבר הודיע לנו כי אין בכוונתו להגיש ראיות או לזמן עדים מטעמו. מר צבר גם נמנע לאורך כל הדרך מלחקור את העדים שהעידו בפני בית הדין. התנהלות זו מחזקת את המסקנה כי מר צבר ויתר למעשה על ערעורו. למרות זאת ולפנים משורת הדין אפשרנו למר צבר להגיש סיכום טענות אשר בעיקר היו חזרה על טענותיו בכתב הערעור. טענות עובדתיות שהעלה מר צבר אינן נתמכות בכל ראיה וטענות משפטיות שהוא מעלה אינן נוגעות לעניין הנדון לפיכך דין ערעורו של מר צבר להידחות.

הצעות הסדר

80. בשולי הדברים נציין כי, במהלך הדיון בערעור בחירות זה וכחלק מגישת בית הדין לפתור מחלוקות בצורה מוסכמת, ניסינו מספר פעמים להביא את הצדדים להידברות ביניהם במטרה להגיע להבנה ולהסכמה על סיום ההליך. כך, למשל, החלטה מיום 8.11.20 אשר קדמו לה ניסיונות אחרים. למרבה הצער ניסיונות אלה של בית הדין לא עלו יפה, הדיון בערעור הושלם והוגשו סיכומי טענות הצדדים בכתב.

81. לאחר שהוגשו סיכומי טענות הצדדים בתיק שבפנינו ועוד לפני קיום הבחירות לוועידה הל"ד, עשינו ניסיון אחרון להגיע להסדר מוסכם. עשינו זאת על רקע היריבות הקשה והמרה שבין סיעת נחל להנהגת הסתדרות המורים אשר נפרשה בפנינו במהלך הדיונים הממושכים בתיק זה (הצעת הסדר מיום 27.5.21). סברנו כי נוכח היריבות הפנימית בהסתדרות המורים יש צורך לעשות מעשה ולנסות להפיג את היריבות למען ציבור המורים ולמען קיום השליחות החינוכית עליה הם מופקדים. סברנו כי נוכח הימים הקשים העוברים עלינו כמדינה וכחברה מוטלת על ציבור המורים החובה לומר את דברו. קראנו אפוא לצדדים להירתם למהלך של פיוס בהסתדרות המורים וכך אמרנו:

"אנו מציעים לצדדים בפנינו לגבש הצעה משותפת להקמת קבינט של פיוס שתובא בפני הוועידה הל"ד של הסתדרות המורים שאמורה להתכנס על פי תוצאות הבחירות שיתקיימו ביום 1.6.21. קבינט הפיוס יהיה מורכב מנציגי כל הסיעות המרכיבות את הוועידה, בלי קשר לתוצאות הבחירות, היינו - נציגות אחידה לכל סיעה. קבינט הפיוס יפעל לגיבוש תכנית פיוס ארגוני - בבחינת צו פיוס - המבוססת על ערכים של דמוקרטיה, כיבוד הזולת, סובלנות, שיח ענייני ותרבותי ושיתוף פעולה. תכנית הפיוס תהווה גם מודל חינוכי לילדי ישראל כמו גם דוגמא ומופת לציבור כולו. תוכנית הפיוס שתגובש כאמור, תביא לשיתוף פעולה בין כל סיעות הסתדרות המורים, וחלוקה נכונה של עול ההנהגה בין כל מרכיבי הארגון, לאיחוד השורות אל מול אתגרי המציאות לקידום מעמדו של המורה בישראל, תוך הדגשת ערכי מורי ישראל וערכי הסתדרות המורים".

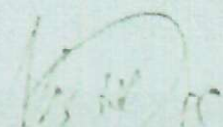
למרבה הצער סיעת נחל דחתח את ההצעה עוד וטרם היה סיפק בידי הסתדרות המורים להגיב עליה, כך שמהלך זה שלנו במסגרת הערעור לא נשא פרי ולא עלה בידנו לחביא את הצדדים לידי הסכמה על פיו. יחד עם זאת אנו מוצאים לנכון לציין מהלך זה במסגרת פסק דינו מתוך תקווה שרעיון הפיוס או כל רעיון יצירתי אחר, ימצא אוזן קשבת ובסיס לשלום בית בקרב הנהגת הסתדרות המורים לעתיד לבוא.

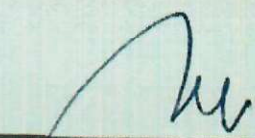
סוף דבר

82. בכפוף לחלק ההצהרתי בסעיף 71 לעיל בעניין הבחירות לסניף קריית גת, הערעור של סיעת נחל נדחה הן לגופו והן בשל היותו תאורטי וחסר אקטואליה. הערעור של דניאל צבר נדחה.

ניתן היום, 3.7.2021 מ.ד. 1000

()
מר שמואל בורקש
חבר בית הדין

עו"ד אפרים זילוני
סגן נשיא בית הדין

שמואל צור, שופט בדימוס
נשיא בית הדין